

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

WSW-051-679/2009/4

wpłynęło dn. 8.10.09
nr 5165 podpis

Warszawa, 30 września 2009 roku

Y. Kuciałe W. Ober
S E K R E T A R I A T
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 3.10.09
nr 6790 podpis Maur

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Stacjonary Senie Warszawa SA,

W związku z przekazaniem oświadczeniem, złożonym przez senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego podczas 39. posiedzenia Senatu RP, 31 lipca 2009 roku, dotyczącym tłumaczenia na język migowy części programów informacyjnych emitowanych w Telewizji Polskiej SA uprzejmie informuję, że otrzymaliśmy w tej sprawie stanowisko TVP SA.

W załączeniu uprzejmie przekazuję treść tych wyjaśnień.

Pragnę jednocześnie przypomnieć, że kwestie które poruszył senator Krzysztof Kwiatkowski w swoim oświadczeniu łączą się z zakresem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, która była przedmiotem prac sejmowych w 2008 roku (druk sejmowy nr 714). Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przygotowała wówczas obszerne stanowisko, którego kopię przekazuję do wiadomości (pisma KRRiT: z 18 września 2008 roku nr KRRiT-070-16/1498/08-6 oraz z 25 września 2008 roku nr KRRiT-070-16/1498/08-8 wraz ze stanowiskiem spółki Telewizja Polska SA z 17 września 2008 roku w tej sprawie).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznaje wprowadzanie udogodnień dla osób niepełnosprawnych w dostępie do usług audiowizualnych za działania bardzo istotne z punktu widzenia realizacji konstytucyjnych praw.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji określiła jednocześnie w swoim ubiegłorocznym stanowisku warunki, które muszą być rozważone w momencie rozpoczęcia prac nowelizacyjnych.

Z poważaniem

Witold Kołodziejski

TELEWIZJA POLSKA
Biuro Zarządu i Spraw Korporacyjnych

Wojciech Bosak
 Dyrektor

Warszawa, 10 września 2009r

TVP/B2/WB/p. 1214/1/2009

Pan
Witold Kołodziejski
 Przewodniczący
 Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo WSW-051-679/2009/2 z dnia 28 sierpnia 2009 r., dot. oświadczenia złożonego przez senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego na 39. posiedzeniu Senatu w dniu 31 lipca 2009 r. w sprawie potrzeby tłumaczenia na język migowy części programów informacyjnych emitowanych na antenie telewizji publicznej, poniżej przedstawiam wyjaśnienia w tej sprawie.

Telewizja Polska S.A. podejmuje szereg działań antenowych mających na celu zaspokojenie potrzeb różnych grup odbiorców, w tym również osób głuchych i niedosłyszących. W trosce o potrzeby tej grupy widzów, telewizja publiczna od lat opatruje wybrane audycje tłumaczeniem na język migowy oraz umieszcza w teletekstach napisy do wielu audycji emitowanych na antenie TVP S.A. Tego rodzaju działania nadawcy publicznego konsultowane są z przedstawicielami organizacji reprezentujących środowiska osób głuchych i niedosłyszących, przy czym działania antenowe podejmowane w tym zakresie przez nadawcę muszą również uwzględniać możliwości antenowe i finansowe telewizji publicznej. Powyższe formy przekazu, głównie w zakresie napisów dla niesłyszących, obejmują emisje wielu filmów, seriali, teleturniejów oraz programów informacyjnych.

Obecnie teletekst towarzyszy emisji dwóch najpopularniejszych programów informacyjnych Programu 1 TVP S.A.: „Telexpressowi” emitowanemu o godz. 17.00 oraz głównemu wydaniu „Wiadomości” nadawanemu codziennie o godz. 19.30. Oferta programów opatrzonych teletekstem dla osób głuchych i niedosłyszących /tego rodzaju programy są specjalnie oznakowane w zapowiedziach programu TVP S.A./, wzbogacona jest dodatkowo o audycje o charakterze informacyjnym, opatrzone tłumaczeniem na język migowy. Obecnie z tłumaczeniem na język migowy nadawane są następujące audycje informacyjne: na antenie Programu 2 TVP S.A. emitowany jest dla niesłyszących cotygodniowy magazyn informacyjny „Echa Panoramy”, kompleksowo z magazynem dla osób niepełnosprawnych „Spróbujmy razem” oraz magazyn „Słowo na niedzielę”, natomiast na antenie kanału informacyjnego TVP Info emitowane są codziennie dla niesłyszących magazyny informacyjne „Serwis Info Dzień” oraz cyklicznie „Serwis Info Dzień weekend”, „Serwis Info Wieczór weekend”, przy czym należy zaznaczyć, że powyższe programy z kanału TVP Info są emitowane jednocześnie przez wszystkie ośrodki regionalne TVP S.A., co potencjalnie zwiększa liczbę ich odbiorców.

Doceniając troskę i zainteresowanie problemami osób głuchych i niedosłyszących wyrażaną przez senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego, pragnę zapewnić, że Telewizja Polska S.A. od lat, nieprzerwanie, dokłada wielu starań, aby w miarę posiadanych możliwości i środków, poszerzać ofertę programową w tym zakresie, również w obszarze programów informacyjnych.

Z poważaniem

Biura Zarządu i Spraw Korporacyjnych
 Dyrektor
 Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
 Telewizji Polskiej S.A.

WYKAZAŁAM SIĘ I WNIOŚKÓW
 KRRIT
 051-67910913

Wpłynęło dn. 2009-09-14
 Wojciech Bosak

p-2034/09-2
 11.09.2009

Telewizja Polska S.A., ul. J.P. Woronicza 17, 00-999 Warszawa
 T: (+48) 22 547 88 00, F: (+48) 22 547 83 75

Spółka Akcyjna zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy KRS 0000100679, NIP 521-04-12-987
 Kapitał zakładowy wpłacony całkowicie w wysokości 266 596 500,00 zł

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

Warszawa, 18 września 2008 roku

KRRiT-070-16/1498/08-6

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma z dnia 2 czerwca br. sygn. PS-136/08 w sprawie poselskiego projektu ustawy o radiofonii i telewizji (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Janusz Krason), w pełni doceniając znaczenie szerszego wprowadzenia udogodnień dla osób niepełnosprawnych w dostępie do usług audiowizualnych przekazuję następujące uwagi.

Kierując się potrzebą zwiększania dostępu do przekazu medialnego dla osób niepełnosprawnych, a także wskazaniem *dyrektywy 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej*, która w nowo wprowadzonym art. 3c statuuje obowiązek zachęcania przez państwo dostawców usług medialnych, aby świadczone przez nich usługi stawały się stopniowo dostępne dla osób z upośledzeniami wzroku lub słuchu, należy rozważyć wprowadzenie stosownych rozwiązań prawnych.

Celowe jest rozważenie odpowiednich rozwiązań systemowych zarówno dla osób niesłyszących i słabosłyszących (w postaci napisów lub przekazu języka migowego), jak i osób niewidomych lub niedowidzących (w postaci opisów audialnych; tzw. audiodeskrypcji). Ograniczenie postulowanego rozwiązania prawnego do udostępniania udogodnień tylko do jednej grupy osób niepełnosprawnych tzn. osób niesłyszących i słabosłyszących, pozostawiając poza zakresem zainteresowania ustawodawcy potrzeby osób niewidzących lub słabowidzących, które dzięki audiodeskrypcji mogłyby pełniej korzystać z przekazu medialnego, można uznać za nieuzasadnione.

Należy jednakże zauważyć, iż ewentualne zapisanie tego obowiązku w formie ustawowej wymaga szczegółowego rozważenia mając na względzie:

- jasne określenie jakie formy udogodnień dla niepełnosprawnych należy wprowadzić (napisy, przekaz języka migowego, opis audialny) mając na uwadze cele interesu publicznego, jak i możliwości techniczne, organizacyjne i budżetowe organizacji nadawczych,

- istotne znaczenie ma określenie w jakim wymiarze czasowym udogodnienia te miałyby być oferowane (określony procent całkowitego czasu transmisji programu np. wymiarze tygodniowym), przy uwzględnieniu stopniowego poszerzania wymiaru czasowego w jakim udogodnienia dla osób niepełnosprawnych miałyby być oferowane.

Można sądzić, że wprowadzenie tego obowiązku od razu w odniesieniu do całości czasu nadawania – jak proponuje się w analizowanym projekcie nowelizacji – nie byłoby możliwe do zrealizowania przez nadawców i odbiegałoby od praktyki europejskiej, zgodnie z którą takie obowiązki wprowadzano stopniowo;

- jasne określenie grupy podmiotów tym obowiązkiem objętych, w sposób przyczyniający się do spełnienia istotnych celów interesu publicznego. Można rozważyć objęcie tym obowiązkiem zarówno nadawców publicznych, jak i nadawców komercyjnych o zasięgu ogólnopolskim (nawiązując do rozwiązań przyjętych w części państw europejskich);

- celowe jest właściwe określenie zakresu wyjątków od postulowanego obowiązku zamieszczania powyżej przywołanych udogodnień dla niepełnosprawnych. Jak można sądzić, udogodnienia te nie muszą mieć zastosowania do wszystkich rodzajów przekazu, w tym takich, w odniesieniu do których wprowadzanie ww. udogodnień mało wnosi np. reklamy, a także do niektórych innych rodzajów przekazu np. transmisji na żywo – w czasie których ze względów technicznych wprowadzenie ww. udogodnień może być wysoce utrudnione lub nawet niemożliwe.

Przy alternatywnym ujęciu projektowanego obowiązku, tzn. ujęcia go od strony pozytywnej, istotne jest jasne określenie jakie grupy audycji i w jakim wymiarze czasowym mają tym obowiązkiem zostać objęte; np. filmy fabularne, serie, seriale telewizyjne, audycje dokumentalne i publicystyczne, serwisy informacyjne, w wymiarze nie mniejszym niż określona procentowo część czasu nadawania programu.

Zakres grupy audycji objętych takim obowiązkiem wymagałby dalszych konsultacji zarówno z przedstawicielami organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne, jak i z nadawcami.

Z uwagi na odmienną techniczną specyfikę różnych rodzajów udogodnień dla osób niepełnosprawnych, warunki ich stosowania, a więc i ewentualne wyjątki czy zakres obowiązków pozytywnych, a także wymiar czasowy ich udostępniania może różnie wyglądać dla różnych środków: napisów, przekazu języka migowego czy audiodeskrypcji;

- określenie odpowiednio długiego *vacatio legis*, pozwalającego na organizacyjne przygotowanie organizacji nadawczych do realizacji ewentualnych nowych obowiązków.

Proponowane zapisanie w formie ustawowej obowiązków nadawców do zapewnienia określonych udogodnień dla osób niepełnosprawnych wymaga dalszych konsultacji społecznych celem umożliwienia wyrażenia stanowiska zarówno przez przedstawicieli osób niepełnosprawnych, organizacji konsumenckich, jak i samych nadawców.

W kontekście praktyki europejskiej warto odwołać się do przykładów innych państw członkowskich. Należy przy tym mieć na uwadze, że sytuacja ta może się zmienić w związku z obowiązkiem implementacji ww. art. 3c dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych.

Obecnie, w części państw członkowskich UE zamieszczanie napisów, przekazu języka migowego lub audiodeskrypcji wynika z przepisów ustaw, w części zaś jest wynikiem obowiązków koncesyjnych, w innych państwach wynika ze specjalnych porozumień zawartych przez nadawców z rządem lub też jest wynikiem dobrych praktyk przyjętych przez samych nadawców.

Różnie wygląda też w Europie zakres takich zobowiązań, w niektórych państwach takie obowiązki lub dobrowolnie podjęte zobowiązania dotyczą jedynie nadawców publicznych, w innych dotyczą wszystkich nadawców o zasięgu ogólnokrajowym – przy czym w tym ostatnim przypadku nadawcy publiczni muszą zazwyczaj spełnić ostrzejsze wymagania niż nadawcy komercyjni (np. w Czechach, zgodnie z przepisami prawa, każdy nadawca o zasięgu ogólnokrajowym powinien zapewnić napisy umożliwiające ludziom niesłyszącym lub słabosłyszącym korzystania z telewizji w przypadku przynajmniej 15% audycji. W przypadku telewizji publicznej próg ten został określony na poziomie 70% i dotyczy również języka migowego.).

Warto przywołać w tym kontekście przykład regulacji brytyjskich. W Wielkiej Brytanii, zgodnie z sekcją 303 Communications Act z 2003 roku regulator rynku Ofcom został zobowiązany do wydania kodeksów odnoszących się m.in. do stosowania napisów,

opisów audialnych oraz języka migowego. Zgodnie z celami wyznaczonymi w Communications Act 10% oferty programowej stacji telewizyjnych obarczonych obowiązkami publicznymi powinien posiadać opis audialny. (W Wielkiej Brytanii również niektórzy nadawcy prywatni zostali objęci obowiązkami publicznymi.) Podczas gdy ITV, BBC, Channel 4 i S4C poziom ten powinny osiągnąć do 2010 r. to Chanel 5 powinien wypełnić ten wymóg do 2008 r. Pierwsze próby z opisem audialnym w Wielkiej Brytanii zaczęły się w latach 90-tych, jednak usługa ta stała się dostępna w szerszym zakresie wraz z rozpoczęciem cyfryzacji w 2001 r.

Zgodnie z postanowieniami Communications Act Ofcom wydał wskazówki dotyczące dostarczania usług dostępu do telewizji, w tym opisu audialnego. Dokument ten będący przedmiotem rewizji we wrześniu 2006 r., definiuje opis audialny, przytacza dobre praktyki z zakresu poprawnego opisu audialnego np. opis scenografii, osób, używanie właściwego języka etc. Wprowadzenie wspomnianych usług jest finansowane przez samych nadawców. Dokument ten wskazuje również audycje, w przypadku których opis audialny jest niemożliwy (np. audycje o zbyt szybkiej akcji) lub mało wnosi np. w przypadku programów informacyjnych lub quizów telewizyjnych. Co kwartał Ofcom wydaje również raport z wypełniania przez nadawców kwot z zakresu usług dostępu.

Ponadto Communications Act wymaga aby do 2010 roku 90% oferty programowej ITV, Channel 4 i S4C posiadało dostępne napisy. Channel 5 powinien zapewnić napisy do 80% programów do 2008 r. W przypadku BBC wszystkie programy powinny posiadać napisy do 2008 r.

W Wielkiej Brytanii wszyscy nadawcy (w tym nadawcy nie posiadający wymogów misji publicznej) powinni w przeciągu dziesięciu lat od wejścia w życie Communications Act zapewnić napisy dla 80% programów nadawanych cyfrowo.

W przypadku języka migowego wszyscy komercyjni nadawcy zobowiązani są w przeciągu dziesięciu lat wprowadzić język migowy w przypadku 5% ich programów.

W Irlandii, zgodnie z postanowieniami ustawy o radiofonii i telewizji z roku 2001 regulator rynku został zobowiązany do wydania przepisów wykonawczych nakładających na nadawców obowiązek promowania dostępu do nadawanego programu dla osób z upośledzeniami wzroku i słuchu. W odpowiedzi na to regulator - BCI w 2005 roku wydał *Access Rules* wraz ze wskazówkami dotyczącymi stosowania przez nadawców poszczególnych środków w tym, napisów, opisu audialnego oraz języka migowego. Zgodnie z postanowieniami Access Rules w przeciągu trzech lat (tj. do marca 2008) programy

telewizji publicznej powinny nadawać 1% audycji z opisami audialnymi oraz z tłumaczeniami na język migowy.

W przypadku napisów obowiązek ich umieszczania dotyczy wszystkich nadawców. Różnie jednak określony został dla nich oczekiwany cel w postaci kwoty programów z napisami. Obliczanie wykonania kwoty dokonuje się na podstawie średniej tygodniowej dla programów nadawanych w godzinach pomiędzy 7 a 1. W przypadku programów telewizji publicznej kwoty te są większe a duży jej procent powinny stanowić audycje dziecięce.

Oprócz Access Rules BCI wydała także trzy rodzaje szczegółowych wskazówek dla napisów, opisów audialnych oraz języka migowego. Wydane wskazówki dotyczące napisów definiują bardzo szczegółowo sposób umieszczania napisów np. kolory liter, wielkość spacji czy format napisów. Wydane wskazówki dotyczące opisów audialnych dotyczą m.in. takich kwestii jak sposób opisywania audialnego, czas występowania opisów czy sposoby opisywania poszczególnych audycji takich jak seriale, programy informacyjne, programy sportowe czy programy dla dzieci.

W Niemczech od połowy lat 90-tych usługi opisu audialnego są oferowane przez niemieckich nadawców w tym ZDF, ARTE, BR. Ta działalność nadawców oraz ich współpraca z Niemiecką Federacją Osób Niewidomych (DBSV) nie jest efektem regulacji prawnych w tym zakresie. W 1998 roku DBSV rozpoczęło projekt „Projekt Hörfilm”, którego celem było zwiększenie świadomości dotyczącej opisów audialnych i ich roli w społeczeństwie. Z czasem projekt przerodził się w organizację o charakterze non-profit, która obecnie zajmuje się produkcją opisów audialnych między innymi dla audycji telewizyjnych. Oprócz wspomnianej organizacji nadawcy telewizyjni produkują opisy audialne we własnym zakresie.

W Szwecji nie istnieją przepisy ustawowe dotyczące opisów audialnych. Jednak wydawane koncesje na rozpowszechnianie mogą nakładać takie obowiązki na nadawców. Obowiązki związane z dostępem osób niepełnosprawnych do mediów zostały jednak przede wszystkim nałożone na nadawców publicznych. W zakresie ułatwień dla osób niewidomych lub mających kłopoty ze wzrokiem nadawca telewizyjny SVT w ramach bieżącego kontraktu z rządem miał opracować system napisów audialnych. W tym zakresie nie ma żadnych obowiązków nałożonych na nadawców komercyjnych. W kontrakcie pomiędzy Ministerstwem a SVT znalazły się także wymogi dotyczące napisów dla osób

niepełnosprawnych, które powinny być zapewnione przez nadawcę publicznego w przypadku 50% audycji.

Wyrażam nadzieję, że powyższe uwagi okażą się pomocne w dalszych pracach nad analizowanym projektem nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Z poważaniem

Witold Kołodziej

TELEWIZJA POLSKA

Andrzej Urbański
Prezes Zarządu

Warszawa, dnia 17.09 2008r.

TVP-p-21163/U/2008

Pan
Witold Kołodziejski
Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Szanowny Panie Ministrze,

Telewizja Polska S.A. jako jedyna w kraju emituje napisy dla niesłyszących. Są one dostępne przy wybranych audycjach, również nadawanych na żywo. Do publikacji napisów TVP S.A. wykorzystuje teletekst.

W 2007 r. liczba programów z napisami znacznie wzrosła. Obecnie TVP S.A. opracowuje napisy do 150 pozycji miesięcznie, tj. do prawie 80 godzin programów premierowych. Razem z programami powtórkowymi daje to około 110 godzin emisji programów z napisami miesięcznie. Ponadto napisy dostępne są w programach nadawanych na żywo - „Teleexpressie” i od 18 marca br. w głównym wydaniu „Wiadomości”. Programy z napisami nadawane są średnio przez cztery godziny dziennie. Telewizja Polska w 2007r. wyemitowała 1234 godziny 35 minut programu (w TVP1 i TVP2) z teletekstem co stanowiło 8% łącznego czasu nadawania tych stacji. W I półroczu 2008r. wzrósł odsetek audycji z teletekstem (12,4% czasu emisji, 983 godziny).

Dobór programów uwzględnia kryteria największej oglądalności i walory edukacyjne. Priorytetowo traktowane są filmy produkcji polskiej. Napisy występują także w teleturniejach, filmach przyrodniczych i dokumentalnych.

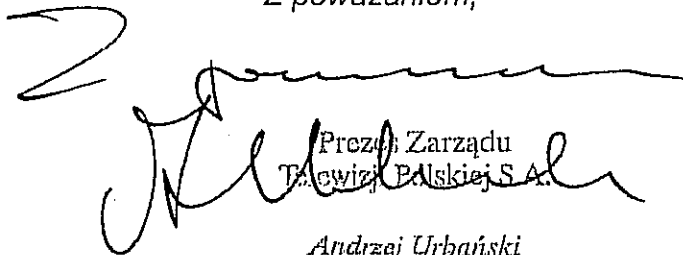
Odpowiadając na potrzeby osób niesłyszących w grudniu ubr. na stronach iTVP uruchomiony został Blog Redakcji Napisów dla Niesłyszących - forum dyskusyjne i miejsce wymiany myśli odbiorców i twórców napisów.

Roczny koszt emisji 1234 godzin programu z teletekstem wyniósł ok. 600 tys. PLN. Projekt nowelizacji ustawy zakłada, że wszystkie audycje mają być emitowane z teletekstem. Realizacja tych zapisów oznaczać będzie przeznaczanie na ten cel kilkunastu milionów złotych rocznie. Emisja wszystkich programów TVP z teletekstem oznacza również dokonanie znacznych zmian organizacyjnych w Spółce. W związku z przewidywanym ograniczeniem wpływów abonamentowych istnieje konieczność uzyskania dotacji celowych w tym zakresie jak i zlecenie realizacji tego zadania, na wzór BBC, firmie zewnętrznej.

Zgadając się z koniecznością wprowadzenia przekazu tekstowego dla wszystkich programów Telewizji Polskiej chciałbym zwrócić również uwagę na zasadność przeprowadzenia negocjacji społecznych z środowiskami osób niesłyszących i niedosłyszących, celem ustalenia optymalnej zawartości przekazu tekstowego lub/i tłumaczenia na język migowy. Przeprowadzenie takich spotkań umożliwi zaferowanie przekazu, który w pełni będzie odpowiadał potrzebom tych grup.

Dodatkowo, co wykracza poza projekt zmian ustawy, chciałbym zwrócić uwagę Pana Przewodniczącego na wprowadzenie nowej formy przekazu (audiodeskrypcji) kierowanej do osób niewidzących. Audycje obok listy dialogowej uzupełnione są o dodatkowy przekaz dźwiękowy, w którym lektor informuje o tym co dzieje się na ekranie. W chwili obecnej wybrane programy z audiodeskrypcją udostępniane są wyłącznie w serwisie www.itvp.pl. Obecny koszt uzupełnienia audycji o audiodeskrypcję wynosi ok. 4 tys. PLN za odcinek. Zwiększenie liczby audycji z dodatkową ścieżką dźwiękową oznacza większe koszty ich produkcji.

Z poważaniem,

Prezesa Zarządu
Telewizji Polskiej S.A.

Andrzej Urbański

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

Warszawa, 25 września 2008 roku

KRRiT-070-16/1498/08-8

**Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do korespondencji z 18 czerwca 2008 roku przekazanej na Pańskie ręce w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie wprowadzenia udogodnień dla osób niepełnosprawnych w dostępie do usług audiowizualnych, w załączeniu uprzejmie przekazuję stanowisko Spółki Telewizja Polska SA w tej sprawie.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że Prezes Zarządu Spółki TVP SA pozytywnie odniósł się do wprowadzenia przekazu tekstowego dla wszystkich programów Telewizji Polskiej. Zapewnił również, że TVP SA pracuje nad wprowadzeniem nowej formy przekazu (audiodeskrypcji) kierowanej do osób niewidzących.

Uprzejmie proszę o przyjęcie dodatkowych informacji w celu wykorzystania przy kontynuacji prac nad nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji.

Z poważaniem

Witold Kołodziej